

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egy évre 16 k.
 Negyedévre 4 " "
 Helyben hához hordva:
 Egy évre 20 kor.
 Negyedévre 5 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egy évre 24 kor.
 Negyedévre 6 " "
 * Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
 napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vissza-
 adására vagy megőrzésére nem
 vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadó-
 hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 100. szám. Nagyvárad Szerda, 1916 május 3.

Görög tüntetések az antant ellen.

Budapest, május 2. (Saját tud.) Párisból jelentik: A Havas-ügynökség athéni jelentése szerint az antant és a görög kormány között a szerb csapatok átszállításának engedélyezése kérdésében a tárgyalásokat folytatják.

Szófiából jelentik: A görög követ kormányja megbízásából sajnálatát fejezte ki Radoszlavov bolgár miniszterelnöknél az athéni bolgár követ ellen elkövetett bombamerényletért.

A Wolf-ügynökség jelenti Athénből: A Venizelistáknak Patraszban tartott gyűlésén viharos tüntetések voltak Venizelosz ellen. Óriási felháborodást kellett az antant ellen az a hír, hogy az éhségtől Görögországban sokan megbetegedtek.

Alpinikat fogtunk.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 2. (Hivatalos.) Az Adamello szakaszon folyt harcokban 87 alpinit fogtunk el. A Dolomitokban az olaszok ma reggel megtámadták a Croda del Ancona mellett levő állásainkat. Mindkét támadást visszavertük.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, május 2. (Hivatalos) Höfer. Nincs nevezetesebb esemény.

Az Unió szint vall akereskedelmi hajók felfegyverzése ügyében

Budapest, május 2. (Saját tud.) Bécsből jelenti tudósítónk: Amerika nagykövete jelenti, hogy az Uniónak a kereskedelmi hajók felfegyverzése ügyében elfoglalt álláspontjára vonatkozólag körjegyzék érkezett valamennyi államhoz. A jegyzéket még nem adták át Bécsben.

Angol csapat szállító és cirkáló összeütközése.

700 katona a vízbe fullt.

Budapest, május 2. (Saját tud.) Amsterdamból jelentik: Az angol admirális mai jelentése beismeri, hogy április 22-én a Bsynjon csapat szállító hajó a Hayoung cirkálóval összeütközött. 700 katona a vízbe fullt, a többit a cirkáló legénysége megmentette.

Angolok pusztulása.

Berlin, május 2. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Loostól délre a május 1 re virradó éjjel erősebb német tiszti járőr páratlanul benyomult az angol árkába, aki az ottlevők közül menekülni nem tudott, elesett. A Maas területen a tüzérségi harc erősödött, míg a gyalogság tevékenysége a folyó bal oldalán Avocourtól északkeletre előretolt őrsők kézigránát harcára szorított, addig a Deumont erdőtől délre és a Caillette erdőben a franciák egy támadását csapataink este több órai közelharcban visszaverték. Állásainkat kivétel nélkül megtartottuk. Mint utólag jelentették április 30 án Chaume erdő felett Verdun városától nyugatra és a Tiervillei erdő felett Verduntól nyugatra légi harcban 1-1 repülőgép lezuhant. Bölcke főhadnagy tegnap a Poivre hegygerinc felett a 15 ik, Althaus báró pedig a Saint Michel erdőtől északra az 5-ik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Keleti hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt.

Légi harcok Riga körül.

A Wolff-ügynökség jelenti május 1-én a Monsundon levő és a pernai katonai építményeket egy tengerészeti léghajónk jó eredménnyel megtámadta. A léghajó sértelesen tért vissza. Ezzel egyidejűleg egyik vízi repülőgéprajunk bombákat dobott az Ózel szigetén levő ottenholmi katonai épületekre s repülő állomásra és baj nélkül visszatért. Jó eredményt észleltünk. Egy ellenséges repülőgéprajt ugyanez nap Windsuban levő tengerészeti telepünk ellen irányították, de azonban az ellenséges repülőgépet nem sikerült megsejtenni.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
 kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet

MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyek nincsen sem bronz, sem szinnyomás, és minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása: *A. D. Modiano*

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

arra kényszerítette, hogy minden eredmény nélkül visszaforduljon. (A tengerészeti vezérkar főnöke.)

Felemelték a hus árát.

A hatósági élelmiszerárak május első felére.

Már említtük, a mészáros és hentesiparosok kérelmére Nagyvárad város tanácsa felemelte a marha és sertéshus árát.

A városi élelmiszerügyi osztály vezetősége, a tanács ezen határozatához képest állította össze a május hó 1-től 15-ig Nagyváradon érvényes élelmiszer árakat és pedig a következőkben:

Hus és hústermékek: 1 kiló marha hus (I. rendű) 640 kor. 1 kiló marhahus (II. rendű) 620 kor. 1 kiló növendék hus 6 — kor. 1 kiló borjúhus (bátulja) 6 — kor. 1 kiló borjúhus (eleje) 560 kor. 1 kiló juhhus 3 — korona. 1 kiló sertéshus 20 deka nyomtatékkal 580 korona. 1 kiló sertéshus nyomtaték nélkül 620 kor. 1 kiló füstölt sertéshus 760 kor. 1 kiló kolbász (füstölt) 740 kor. 1 kiló szalonna (zsirnak való) 7 — kor. 1 kiló szalonna (füstölt, sózott) 780 kor. 1 kiló szalonna (pörkölt, paprikázott) 780 kor. 1 kiló hárj 720 kor. 1 kiló préseletlen tepertő 560 korona. 1 kiló sertésszir 760 korona. 1 kiló borsajt 640.

Baromfi: 1 pár csirke rántani való 2—3 kor. 1 pár csirke sütni való 4—5 kor. 1 kiló csirke élő sulyban 280 kor. 1 kiló csirke kopasztott — kor. 1 kiló tyúk 260 k. 1 kiló ruca sovány élősulyban 260 kor. 1 kiló ruca (kóvér) élősulyban 380 korona. 1 kiló liba (sovány) élősulyban 260 kor. 1 kiló liba (hízott) élősulyban 4 — kor. 1 kiló liba (hízott kopasztott) 470 kor. 1 kiló libaszir 10 kor. 1 kiló pulyka élősulyban 3 — kor.

Hal és vad: Ponty fél kiló sulyig 1 kiló 190 kor., fél kilótól 1 kiló sulyig 1 kg. 380 kor., 1 kiló sulyon túl 1 kg. 420 kor. Apró halak 1 kiló 240 kor.

Tej és tejtermékek: 1 liter tej fölözetlen piacon 50 fill. 1 liter tej fölözetlen házhoz szállítva 52 fill. 1 liter tej kóser 54 fill. 1 liter tejfel 180 kor. 1 kiló turó (tehén) 160 kor. 1 kiló turó (juh) 270 kor. 1 kiló gomolya 240 kor. 1 kiló vaj 960 kor.

Liszt és kenyérművek: 1 kiló buzadara és nullásliszt 86, főzöliszt 60, buza-kenyérliszt 48, rozsliszt 48, tengeriliszt és dara 46 fillér. 1 kiló kenyér (kenyérlisztből) péknél 46, üzletben 48, fehér kenyér (fözölisztből) péknél 58, üzletben 60, 1 kiló fehér kenyér (nullás lisztből) péknél 84, üzletben 86 fillér. 1 kiló fehér kalács (nulláslisztből) cukrásznál és péknél 84, üzletben 86 fillér.

Cukor: Süveges vizontelárusítóknak 100 kg. ként 11825, kicsinyben 1 kiló 124, kocka dobozban vizontelárusítóknál bruttó 5 kg. 100 kg. 12125, kicsinyben bruttó 5 kg. 1 kg. 126, lisztcukor dobozban viz. elár. bruttó 5 kg. 100 kg. 12125, kicsinyben bruttó 5 kg. 1 kg. 126, kristály vizont. elár. 100 kg. 11825, kicsinyben 1 kg. 124 kor.

Száraz főzelék, tojás, zöldség stb.: 1 kiló bab száraz 56 fillér. 1 kiló borsó száraz 70 fill. 1 kiló lencse 80 fillér. 1

1 kiló kása (köles) 130 kor. 1 drb tojás (egész) 14 fill. 1 drb tojás (törött) — fill. 1 csomó sárga répa 20 24 fillér. 1 csomó patrepszelyem 20-24 fillér. 1 drb karalábé 12-20 fill. 1 kiló hagyma (vörös) 76 fill. 1 kiló hagyma (fog) 5 — kor. 1 kiló fejes káposzta 28 fillér. Fejes káposzta egy fej 30-48 fillér. 1 fej kelkáposzta 30-48 fill. 1 fej káposzta (vörös) 16-32 fill. 1 kiló burgonya 18 fill. 1 véka — kor. 100 kiló burgonya 15 — kor. 1 drb retek (fekete nagy) 6 fill. 1 drb karfiol 50 60 fill. 1 liter tengeri (szemes) 26 fillér, 1 kiló dió 150.

Mit árul a város?

A városi lisztüzletekben forgalomba hozott árucikkekre vonatkozólag az élelmezési ügyosztály a következő értesítést adta ki:

Tudatom a város közönségével, hogy az összes városi lisztüzletekben a következő árak kaphatók:

Buzadara és nullásliszt kilogrammonként 86 fillér, főzöliszt kilogrammonként 60 fill., buza kenyérliszt kilogrammonként 48 fill., rozsliszt kilogrammonként 48 fill., rizs kilogrammonként 480 K, köles kilogrammonként 120 K, kávé kilogrammonként 9 K, bab kilogrammonként 56 fill., tengeri kilogrammonként 40 fill., tejconserv dobozonként 158 K, tojás darabonként 14 fillér.

Zsir, szalonna és sertéshus a Teleki-utcai és Apolló üzletben levő hatósági husüzletben a következő hatósági árak mellett kapható és pedig:

Sertéshus nyomtaték nélkül 620 K, sertéshus 20 deka nyomtatékkal 580 K, sertéshus, füstölt 760 K, hárj 1 kiló 720 K, zsir 1 kiló 760 K, szalonna, olvasztani való 7 K, szalonna füstölt, sózott 780, tepertő 560, fass kolbász 680, hurka 4 K, borsajt 7 K. Ugyanott tejconserv is áll a közönség rendelkezésére dobozonként 1 kor. 58 filléres árban.

Vetőzab és rézgálic a közlelmezési ügyosztálynál (Városháza, földszint 9.) vált hatók ki.

Az összes árak a lisztkönyv, vagy zsir utalvány ellenében a már közölt időközökre és mennyiségben vehetők igénybe.

Nagyvárad, 1916. évi május 2-án.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Sertést vásárolt a város.

Az utóbbi napokban, mióta a henteseknél a közönség nem kap elég húst, valósággal megrohanták a városi hus- és zsirüzleteket. Természetesen a hatósági husüzletek sem tudták a közönség szükségletét kielégíteni, ami sok panaszra adott okot.

A városi élelmezési ügyosztály, tekintettel az állatok nehéz beszerzésére és az állattenyésztők által kért magas árakra, előre látja, hogy a nyáron a közönséget nem annyira hushiány fenyegeti a legnagyobb kellemetlenséggel, mert a hushiányt még csak el lehet tünni, amikor zöld termények állanak rendelkezésre, hanem a legnagyobb bajt a zsirhiány fogja okozni. Zsir nélkül pedig a legegyszerűbb háztartást sem tudják ellátni.

Erra való tekintettel a városi élelmezési ügyosztály arra törekszik, hogy a város zsirnak valóról gondoskodik és sertéseket szerezzen be hizlalásra.

A városi tanács tegnapi rendkívüli ülésén Lukács Ödön főjegyző bejelentette, hogy korábbi felhatalmazás alapján 250 darab hizlalásra alkalmas sertést szerzett be. A sertéseket, sovány állapotban, élő súly leszámítás nélkül, kilonként 6 korona 40 fillér árban a Schwartz féle uradalomból vásárolták.

A sertéseket, a már eddig beszerzett sertésekkel együtt bizlaltatja a város, s amint levágásra alkalmasak lesznek, turnusokba osztva kerülnek levágásra. A húst a közönség rendelkezésére bocsátja a város, a zsirt pedig összegyűjti, a hus inges időkre.

A bejelentést a tanács tudomásul vette. Egyben a Budapestten tartózkodó polgármestert táviratban kereste meg a tanács, hogy a sertések hizlalásához szükséges 10 vagon tengeri szállítására eszközölje ki a kormány engedélyét.

80.000 tojást vett a város.

A városi élelmezési ügyosztály, mint a tegnapi tanácsülés előtt a főjegyző bejelentette, 80.000 drb tojást szerzett be, amelyet a közönség rendelkezésére bocsát. A város a tojás árát május első felére 14 fillérben állapította meg s így adják a városi boltokban is. Ebből azt kell következtetnünk, hogy a város maga is legalább 12 fillért adott a tojás darabjért, holott ha ezelőt pár héttel veszi meg a most vásárolt tojás mennyiségét, 10 fillérjével is megkaphatta volna s most csakugyan árszabályozó lenne a 11-12 filléres árral. Az elmúlt időben is az volt a baj, hogy akkor vásárolt be 300 000 drb tojást, mikor nagyon magas ára volt s így ráfizetett s megtörtént, hogy a piac szabályozta, mennyiért adja a város a tojást, ami kissé furcsa helyzet volt.

A tej ára.

Igy vagyunk a tejjel is. Most már mind több és több tej kerül forgalomba, de az árak ma is ott állanak, mint a tejjenséges időben.

A város, tekintettel a városi tejközpont drága szerződéseire, a tej árát 50, illetve házhoz szállítva 52 fillérben állapítja meg, természetesen, hogy a piacon sem adják ezen alul. A nagyközönség 90 százaléka fizessen magasabb összeget azért, hogy a fogyasztás 10 százaléka ne fizessen rá a város. Ez szintén egy kissé furcsa, — magyarálat árdrágításnak is hívják.

A vendéglősök szervezkednek.

A mostani nagy husdrágaság és hushiány igen érzékenyen sújtja a vendéglősöket.

Mint értesülünk, a nagyvárad vendéglősök között mozgalom indult meg, hogy valamiképpen segítsenek az állapotban.

Szervezkedni akarnak, hogy együtt vásárolnak marhákat és sertéseket s a húst szükségletükhöz képest egymást között felosztják.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR“ helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpor“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kitünő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“ ab Budapest 2 korona. Használati utasítással. 10 kilós próbacsomagot utánvét mellett szállít:

Viszontelárusítóknak engedmény!

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII. Damjanich-u. 30.

Irországból felfordult a rend.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Irországból a zavargások folytatódhatnak és kiterjednek Irország felelő részére. A harcok helyein nagy tüzek látszanak, csapatok szállnak partra, gyermekek és asszonyok vesznek részt a küzdelemben.

A Reuter jelentése szerint az angol nacionalista munkások hangot adnak egy manifesztumban annak, hogy több legénység és teljes felszerelés szükséges ahhoz, hogy rend legyen.

Borzalmak Dublin utcáin.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A Times szerint Dublint vasárnap óta 500 fogoly felkelő hagyta el. Pearson fölkelő vezér a főhadiszálláson adta meg magát. A fölkelőket szétszórták. Az utcákon rémes a sok temetetlen halott, egy helyen 200 fekszik, irtózatossá büzt árasztva. Ártatlan polgárok, gyermekek, asszonyok hullái hevernek szerteszét. Utcasorok hevernek romokban.

Wilson farizeuskodásai.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: Wilson elnök a hadibetegápolók intézetének megnyitására beszédet mondott. A többi között ezeket mondta:

Isten óvjon attól, hogy az Egyesült-Államok valaha háborúba keveredjenek. De ha ez mégis így történnék, úgy álmódásainkból felriadva újult erővel fejtünk ki, mely mindenkit meggyőzne arról, hogy az Unió továbbra is az emberiség érdekében emelte fel szavát.

Páris fegyverszünetet remél májusban.

Köln, május 2. A madridi Imparcial párisi levelezője, aki egyébként a központi hatalmak ellen fanatikus gyűlölettel agitál lapjában, a következőket jelenti:

— Néhány nap óta azt suttogják a francia fővárosban, hogy május hónap fegyverszünetet fog hozni. Honnan jön ez a hír? Ki terjeszti? Mi az alapja? A háború prófétái és jósnői mind tévednek. Talán a nép ösztöne jobb tolmácsa az isteni előrelátásnak? A májusi fegyverszünetről szóló hírt mindenütt halljuk, a kávéházakban, a szerkesztőségekben, a kamarák folyosóin, sőt hivatalos körökben is. Talán ellenséges oldalról indították utnak. Annyi azonban bizonyos, hogy türelmetlen örömmel kapnak rajta és adják tovább mindenütt.

Vétkes bukás és uzsora vádja.

A nagyváradi iéltábla tegnap tárgyalta Borgida Béla nagyváradi kereskedő bünygyét, aki Nagyváradon 8000 koronával céget alapított Rosenzweig Lipóttal s 164000 koronával ment esődbe. A törvényszék a gondatlan üzletvezetéssel és tőzsdéjátékkal esődbejutott kereskedőt elítélte 400 koronával büntetésre, mert nem alkalmazott rendes személyzetet, nem tudta jól vezetni az üzletet. Tőzsdén játszott nagy veszteségekkel s az üzletet felületesen kötötte. Megállapította a tábla Justh Károly és Kelen Béla szakértők véleménye alapján, hogy a vádlottak kereskedelmi könyvei csak a küllelékeknek felelnek meg.

Rosenzweig Lipót, ki nem törődött az üzlettel, a törvényszék 100 koronára ítélte.

A tábla Baróthy Pál főügyész helyettes vádbeszéde. Friedländer Sámuel dr és Kaczián Kálmán dr védőbeszései után a törvényszék ítéletét helybehagyta.

Ugyszem az ülésben (elnök Harmathy Károly kuriai bíró, bírák: Böhm László és

Domokos László táblabírók, jegyző: Tótsy Imre dr.) tárgyalta a tábla Pollitzer Lajos dr belényesi ügyvéd uzsorapörét, aki mint a Belényesi Hitelbank igazgatója a felektől 11., 12., 13., 14., 16. és 17. százalékos kamatot szedett.

A törvényszék felmentette a vád alól, a táblán Baróthy Pál főügyész helyettes hangsúlyozta, hogy 17 százalék kamat mégis csak uzsora, a tábla azonban a felmentést helybenhagyta, mert a visszszámítóló intézetek ugyanilyen kamatokat követeltek s így a Belényesi Hitelbank tönkrement volna, ha kevesebb kamatot szed.

A főügyész helyettes felelő beszédet jelentett be mindkét ügyben.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát, eltünteti a ráncokat, szeplőket, milttesereket, megfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy-palota.

Pénzügyi helyzet.

A most folyó hadikölcsön jegyzés alkalmával igen időszerű, ha foglalkozunk az általános pénzügyi helyzettel.

Tagadhatlan tény, hogy egész Európa, eltekintve egy két semleges államtól, a multhoz viszonyítva igen nagy és súlyos terheket vett magára. A modern háború szinte kimondhatatlan összegeket emészt fel. Az államadósságok legalább megháromszorozódtak, sőt ellenségeink adósságterhei még ennél is jóval emelkedtek.

A külföldi kölcsönszerzés, mely az államoknál eddig leginkább divott, a most folyó világháborúban a legtöbb helyen kivihetetlen volt, illetve sikertelennek bizonyult. S így minden kormány az ország népeinek vagyona erejére lett utalva, s ennélfogva általánossá lett a nemzeti kölcsön. Ez természetesen teljesen eltér az eddigi általános szokásoktól, mert mint tudjuk, a mult háborúit a népek csak fegyverrel küzdötték végig, míg a szükséges tőkét az államok mindig idegenből szerezték be. Hisz ezen kölcsönzésekből s ezen kölcsönökből gazdagodtak meg annakidején részben államok, sőt egyesek is, régente pl. a Faggar bankház, ujabban pedig a Rotschild csoportok.

Eddig minden háborús hitelező megdagodott, a háborús hitelezők nagy tömege jutott nagy vagyonhoz, holott ezen hitelezők nemcsak a győzőknél, hanem a legyőzötteknél is erősen érdekelve voltak. Pedig ezek vagyona és vagyoni ereje a kihelyezett tőkékkel szemben sokkal gyengébb volt, mint a jelenlegi hitelezőké. Az üzletük sokkal kockázatosabb volt, de végeredményben mindig csak nyereséggel zárult. Most pedig, midőn a nemzet önmagának hitelezője és midőn a nemzet azon polgárainak hadikölcsönbe fektetett tőkéit maga a nemzeti vagyon garantálja, kétségtelen az, hogy miután mindkét tényezőnek előnyösebb a helyzete, a nyereség, illetve a biztonság természetesen következmény.

A terhekkal szemben, melyeket magára vesz az állam, s melynek természetes folyománya az, hogy a magánosoknak terhei is jóval növekednek, de épp ezért, mert ezen kölcsönök belföldi kölcsönök voltak, azon terhek részben mint javak fogják szolgálni a hadikölcsönt jegyző feleket.

A községek hadikölcsöne.

Biharvármegye területén a hadikölcsön érdekében kifejtendő akció minél intenzívebbé tétele tárgyában tegnap az alispánál értekezlet volt. Az értekezleten Fráter Barnabás alispán elnöklése alatt megjelentek az összes főszolgabírók. A megjelentek beható tárgyalás alá vették a hadikölcsön ügyét. Főként a községek által jegyzendő hadikölcsönre fordították a főszolgabírók. Az értekezletnek tulajdonképpen az lett volna a célja, hogy a községeket ingatlan vagyonaik alapján vonják be a hadikölcsönjegyzésbe. Az ingatlanfedezet alapján igen sok községet meg lehetne nyerni, azonban ez az eljárás mód nagy költséget igényelne, ami a hadikölcsön után járó százalékokat felül is mullná.

Egy budapesti pénzintézet ajánlatot is tett a vármegyének, hogy a községekkel hajlandó tárgyalni és bevonnai őket a jegyzésbe, még pedig az ingatlanok alapján nyújtandó kölcsönöknek megfelelően. Az ajánlatot örömmel

mel fogadta az egész vármegye, mert a községek szívesen vennének részt a hadikölcsön jegyzésében. Az intézettel az ajánlat dacára sem folytathat tárgyalásokat a vármegye, mert minden egyes község csak 50 000 korona kölcsön alapján volna bevonható a hadikölcsönjegyzésbe.

A községek pedig 50 000 korona kölcsön felvételére nem kötelezhetők, főként azért, mert a legtöbb községnek nincs annyi ingatlana. Ettől az ügytől tehát el kellett az értekezletnek állania. A tiszti értekezlet ennek alapján úgy határozott, hogy most is úgy jár el a hatóság, mint a múltban. Minden igyekezetével oda fog hatni, hogy a községekben levő készpénz bevonassék a hadikölcsönjegyzésbe.

Az előjárások vezetői a polgárság intelligenciájának bevonásával fognak agítani, hogy mindenki, akinek csak valamennyi készpénze van, az föltétlenül vegyen részt a hadikölcsön jegyzésében.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet a hadikölcsönért.

A Népszövetségi Hitelszövetkezetben megkezdődtek az aláírások a IV. hadikölcsönre. Az igazgatóság ezután is figyelmezteti a tagokat, hogy **május 5-ig 97 korona 20 filléres árfolyam** mellett lehet hadikölcsönt jegyezni s ezért a holnap délutáni befizetés alkalmával legcélszerűbben lehet hadikölcsönt is jegyezni. E célra a szövetkezeti befizetési könyvek is lekötethetők. Részletes feltételek a hitelszövetkezet helyiségében megtudhatók. Ugy 6 százalékos kötvényekre, mint 5 százalékos pénztári jegyekre elfogad jegyzéseket a Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Hadikölcsön jegyzése a gyámpénztárban kezelt pénzekből.

Nagyvárad város árvaszéke felhívja azoknak a törvényes képviselőknél a figyelmét, akiknek gyermeke, gyámoltja, illetőleg gondnokoltja javára a gyámpénztárban készpénz kezeltetik, hogy hadikölcsön jegyzése végett a városi árvaszéknél (Városháza, II. em. 35. ajtószám) jelentkezhetnek, ahol a szükséges felvilágosításokat megkapják.

A 6 százalékos állami járadékkötvények aláírási árfolyama, ha a jegyzés alkalmával az egész összeg legkésőbb f. év május 5-éig befizettetik: 97 kor. 20 fillér; május 5-étől május 23-áig történő befizetés után pedig: 97 kor. 50 fillér.

Az 5 és fél százalékkal kamatozó állami pénztárjegyek aláírási árfolyama — az említett befizetések esetén — 91 kor. 90 fillér, illetve 92 kor. 20 fillér.

Felhívja továbbá az árvaszék a törvényes képviselők figyelmét arra, hogy a hadikölcsönben való részvétel nemcsak hazafias kötelességet képez, hanem — tekintettel a gyámpénztári kamattörvényre — előnyös tőkebefektetést is jelent.

Nagyvárad város árvaszékének 1916. április 29-én tartott tanácsüléséből. Dr. Istvánffy István Nagyvárad város árvaszékének elnöke.

Aláírási helyek.

A helybeli aláírási helyekről megjelent közleményből, mint értesülünk, kimaradt tévedésből az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet nagyváradai fiókja, pótlólag közöljük tehát, hogy a hadikölcsön kötvények és állami pénztárjegy kölcsön jegyzésére, a m. kir. Pénzügyminiszterium által megjelölt hivatalos aláírási hely az O. K. H. kötelékébe tartozó Nagyvárad-i Ipartestületi Hitelszövetkezet is, ahol már eddig — miként az előző három alkalommal — igen jelentékeny számú és összegű jegyzések eszközöltek.

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r.-t. nál

a most folyamatban levő IV-ik hadikölcsönre serényen folynak a jegyzések. Az intézet, mint a korábbi hadikölcsönök alkalmával, most is intenzív működést fejt ki a hazafias ügy minél szebb sikere érdekében és nagyszámú ügyfelei köréből már eddig is jelentékeny összegű jegyzéseket gyűjtött.

Különösen kiemelendő, hogy a nagy összegű jegyzések mellett most is igen sűrűn jelentkeznek kisebb jegyzésekkel szereplő oly hazafiak, kik a hadikölcsön kiválóan előnyös jövedelmezőségét felismerve, jegyzéseikkel egyúttal a hazafias célt kívánják előmozdítani. Így Oláhapáti községből eddig 32 személy 3750 korona összegű hadikölcsönt jegyezett, mely főképen Deutsch Armin ottani körjegyző elismerésre méltó buzgóságának eredménye.

A kispapok ünnepélye

Mint már jeleztük, május 7-én, vasárnap d. u. nagyszabású ünnepélyt rendez a hittudományi főiskola Magyar egyházi Irodalmi Társulata a Kath. Kör Szent László-templomában. A tartalmas műsor mindenképpen biztositéka mind az anyagi, mind az erkölcsi sikernek.

Az ünnepély nem szűkölködik érdekességek nélkül. Ilyen érdekessége, hogy az az ünnepség napja gróf Széchényi Miklós megyéspüspök pappaszenteltetésének évfordulója, s hogy a kispapok ünnepélyüket erre a napra tűzték, nem véletlen műve.

Az előadás tiszta jövedelme a nagyvárad-i hadiárváké.

A meghívókat tegnap küldte szét a rendezőség.

A teljes műsor a következő:

1. **Bokor: Magyar nyitány.** Előadja a honvédekzenekar.
2. **Megnyitó.** Tartja Kovács Sándor III. éves papnövendék.
3. a) A. Rubinstein: *Melodie*, op. 3. No 1. b) F. Mendelssohn Bartholdy: *Scherzo a Capriccio*. Zongorán előadja: *Herbály István* IV. éves papnövendék.
4. a) Wagner Richárd: *A Grál elbeszélése*. b) Lányi Ernő: *Régi nóta*. Énekli Takács Dénes IV. éves papnövendék, zongorán kíséri Resch Mihály zenetanár.
5. Scharf Károly: *Kurucz dalok*. Ab-ránd. Előadja a honvédekzenekar.
6. **A hazai árvák** — Felolvasás. Tartja dr. Némethy Gyula tb. kanonok, teológiai tanár.
7. Dr. Krüger Aladár — Belezna Antal: *Hazajött Rákóczi*. Melodráma. Szavalja: *Rojti Mihály* II. éves papnövendék, zongorán kíséri *Herbály István* IV. éves papnövendék. Az éneketéteket énekli *Szabó Imre*, a székesegyházi énekkar tenoristája.

Belépti díj nincs. Adományokat a nagyvárad-i hadiárvák javára köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a rendezőség. Fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál május 7. déli 12 óráig megválthatók. Az előadás pontosan d. u. 5 órakor kezdődik, ami az új óraszámítás szerint értendő. Aki tévedésből mindezt nem kapott meghívót s arra számot tart, forduljon a Kath. Kör háznagyához.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb tolette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1-20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

A felmentettek jelentkezzenek.

Eleméry Ferenc tanácsos a következő hirdetményt teszi közzé:

A magyar kir. honvédelmi miniszter 6400—1916 eln. számú rendeletével a népfelkelési tényleges szolgálat alól bevonulásuk előtt vagy után, akár meghatározott akár bizonytalan időre felmentett összes népfelkelésre kötelezettek (felmentett volt tiszteket is) a tartózkodási hely községi előjáróságánál illetőleg városi hatóságánál való jelentkezésre s ezen alkalommal felmentési jogcímük fennállásának igazolására kötelezte.

Ezen rendelet folytán felhívom a Nagyváradon tartózkodó 1865 évi január 1-je és 1898 évi december 31-ike közötti időben született mindazon népfelkelésre kötelezettek, akik a népfelkelési tényleges szolgálat alól bevonulásuk előtt, vagy után akár meghatározott akár bizonytalan időre, a honvédelmi miniszter vagy honvédkerületi parancsnokságok által jelen felhívás időpontjáig felmentettek, hogy az alább meghatározandó sorrendben és időpontban Nagyvárad város tanácsának, katonai ügyosztályánál jelentkezzenek és pedig azok, akik az 1865—1866 és 1867 években születtek 1916 évi május hó 15-én az 1868 és 1869 években születtek 1916 évi május 16-án, az 1870 és 1871 években születtek 1916 évi május hó 17-én, az 1872 és 1873 években születtek 1916 évi május hó 18-án, az 1874 és 1875 években születtek 1916 évi május hó 19-én, az 1876 és 1877 években születtek 1916 évi május hó 20-án, az 1878 és 1879 években születtek 1916 évi május hó 21-én, az 1980 és 1881 években születtek 1916 évi május hó 22-én, az 1882 és 1883 években születtek 1916 évi május hó 23-án, az 1884 és 1885 években születtek 1916 évi május hó 24-én, az 1886 és 1887 években születtek 1916 évi május hó 25-én, az 1888, 1889 és 1890 években születtek 1916 évi május hó 26-án, az 1891, 1892 és 1893 években születtek 1916 évi május hó 27-én, az 1894 és 1895 években születtek 1916 évi május hó 28-án és az 1896 és 1897 években születtek 1916 évi május hó 29-én mindenkor a hivatalos órák alatt.

Jelentkezni kell minden felmentett népfelkelésre kötelezettnek, akár kiképzett A) alosztályu, (tisztí vagy legénységi állományu), akár ki nem képzett B) alosztályu, valamint azoknak is, akik annakidején már a bemutató szemlén való megjelenés kötelezettsége alól is felmentést nyertek.

A közszolgálatban nem állók a felmentést, illetve a felmentési jogcím fennállását a következő módon tartoznak igazolni:

1) a hadsereg részére dolgozó vagy közeiit szolgáló gyáraknál, vállalatoknál, üzemeknél stb. alkalmazott népfelkelésre kötelezettek a gyár, vállalat, üzem stb. vezetősége által kiállított s a rendőrkapitányi hivatal mint iparhatóság által megerősített igazolvánnyal bizonyítani tartoznak, hogy az illető gyárban, vállalatnál, üzemnél stb., mely felmentésüket kieszközölte, még mindig alkalmazva vannak;

2) kik mint iparosok, kereskedők vagy vállalkozók vannak felmentve — amennyiben felmentés iránti kérvényeiket a kereskedelmi és iparkamara vagy a m. kir. iparfelügyelő terjesztette fel az illetékes szakminiszterhez, — a kamara, illetve az iparfelügyelő által kiállított igazolvánnyal tartoznak igazolni azt, hogy azok a viszonyok, melyek a felmentést indokolták tették, ma is fennállanak. Akiknek kérvénye nem a fentebb irt módon terjesztett fel, a felmentést indokoló körülmények fennállását elfogadható módon lehetőleg közhitelű okmányokkal tartoznak igazolni.

3. A pénzintézeteknél, részvénytársaságoknál, szövetkezetek, gazdasági egyesületek, ármentesítési s egyéb magán és községi szolgáló társulatoknál alkalmazott egyének az illető intézet, egyesület, vagy társulat vezetősége által kiállított bizonyítvánnyal kötelesek jogcímük fennállását igazolni.

4. Az önálló mezőgazdák, földbirtokosok

s ezek alkalmazottai a kiállítandó új igazolványi lap hátlapjára vezetett s a város gazdasági tanácsnoka által láttamozott, a szálló birtokosok s ezek alkalmazottai ugyancsak az igazolványi lap hátlapjára vezetett s a helybíró által láttamozott záradékkal tartoznak felmentési jogcímük fennállását igazolni.

Katonáink élete az orosz földön.

Hogy töltötték a husvétot. Mozi egy orosz herceg kastélyában.

Mig idehaza az orosz foglyok és az itthon maradt asszonyok, gyermekek szántják vetik a magyar földet, addig túl az ország határain vidám nóta mellett a magyar honvéd műveli az oroszok földjét. Onnan a messze idegenből kaptunk most egy érdekes levelet egy vármegyei tisztviselőtől, aki az egyik ágyú lövészeres oszlopánál teljesít szolgálatot. Ugyanott szolgál Jourca főhadnagy is, aki az oszlopnak parancsnoka. Jourca különben Nagyváradon általánosan ismert férfiú, mint a Bihoreána jeles tisztviselője.

A levélnek igen érdekes minden sora, mert élénken tükrözi vissza katonáink életét a harctérről.

Állomáshely, 1916. IV.—24 én.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Beszámolok az itteni állapotokról. A m. k. . . ik hadosztály löszertelep-parancsnokság áll 8 oszlopból, a melyek közül mindenesetre a mienk az ugynevezett „Jourca oszlop” — és mondhatom, hogy csakugyan az első, de nemcsak számszerint, hanem mindenben vezet, úgy a napi teljesítmény, szántás, vetés, (eltekintve a löszerszállítástól) mert itt ám az orosz földet szántjuk és vetjük is, — mint a jólét és jókedvben is. Az oszlop arról is igen híres, hogy a legjobban él, nálunk állandóan a legtöbb és legjobb ételeket kapja a legénység. Mindennap husleves, főzelék, este kávé, vagy tea (rummal) és főzelék, reggel kávé. Mindig a legjobb izléssel elkészítve, úgy, hogy bárki is élvezheti ép ezért a többi „oszlopok” irigykedve beszélnek felőlünk, legénységünk pedig uton-utfélen dicsekedik és magasztalják kedvelt főhadnagy ur parancsnokunkat, ki állandóan arra törekedik, hogy a legénység a legjobban érezze magát.

A mostani magasztos szent husvét ünnepünk programja következő volt: Szombaton délután általános pihenő, mosakodás, beretválkozás, ruhapucolás, készülődés, 4 órákor zsoldfizetés, a mikor is főhadnagy ur kiadta a parancsot, hogy az egész legény

ség fél 6-ra készen álljon a teleptéren a honnan 6 kor indulás lesz a moziba, a költéséket a főhadnagy ur viselte. A mozi tartott este fél 10 ig egy orosz herceg kastélyában.

Aközben, hogy a legénység ne is tudjon felőle, 20 kemencében sült a kalács, a szakácsok pedig elkészítették a töltött káposztát úgy katonásan, mivel káposztalevél nem volt, a húst gombócok alakjában összeállítva, beburkolva apró káposztába. Ezek meglepetésül készültek, erről a legénység nem tudott semmit sem.

Vasárnap reggel minden egyes ember fél deci rumot, az altisztek szilvrium, seprű és borovicskát kaptak. Reggeli előtt elmentek a templomba, egy híres lengyel gróf kastélyudvarába, a hol tábori mise volt zenekísérettel. Addig itthon elkészült az ebéd. Étlap a konyhán kifüggesztve és a konyha előtt fenyőágasból készült ebédlő, legénységi és altisztek részére felterítve egy-egy kalács és pirostojás.

Az ajtóban egy asztalon letakarva a tombolához előkészített tárgyak, pipák, dohány, üvegrumok, csokoládé, bombonok és több mindenféle tárgyak.

A tárgyak között legértékesebb volt egy művészies faragványu muszka pipa a mit — nyilván az atyuska felejtett itt a mikor szaladnia kellett. Szerencsés nyerője Póris Mihály szakaszvezető, nagyvárad lakos volt.

Az ebéd 12 órákor: husleves, töltött káposzta, lekvárosdereje, bor, feketekávé, britásika szivar, cigaretták. Az ebéd befejezt a vacsorába, ami székelygulyás és teából állott. Este zártkörű kabaré. Igen kellemes és szépen feldisznított helyiség volt az előadás színtere: egy földalatti istálló. Az előadás a késő éjjeli órákig tartott.

Ezek szerint nem is a harctéren képzeltek magunkat. Az ágyúink is ünnepeltek, a mennyiben kedves visszavétek nagyon csendesen viselkedtek.

Egyebet most nem tudok írni. (Jourca főhadnagy ur a Bihoreána takarék tisztviselője)

Igaz hívők:
Mogyorós F.

A Kereskedelmi Bank nagyváradai fiókjának igazgatói.

Hargittay Bertalan és Szöke Sándor.

A Kereskedelmi Bank nagyváradai fiókja 1916 május 25 én nyílik meg. A fióktintézet két igazgatóját tegnap nevezte ki a bank igazgatósága.

Az első a kereskedelmi élet ismert, jónevű kapacitása: **Hargittay Bertalan**, régi commerce férfi, akinek működése kereskedelmi politikánkban maradandó nyomot hagyott mindenütt, ahol e kiváló elmeélű férfiú ritka képességeit kifejthette.

A másik: **Szöke Sándor**, a Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának volt helyettese, akinek kereskedelem politikai tevékenysége sokkal jobban ismert bankkörökben, mintsem azt szükséges volna bővebben fejtegetni. Bankvezetésre való rátermettség, kulantéria, a közönség érdekeivel való foglalkozás s annak figyelembevétele, pénzügyi ötletek, a sablon kerülés és szoliditás az, ami őt ez állásra kiválóan alkalmassá tették.

A 8 Órai Ujság írja, hogy a Nagyvárad Takarékpénztár igazgatója **Hoványi Géza** dr képviselő, vagy az O. M. B. főnöke: **Hiemesch Frigyes** lesz. Mindkét kombináció a képzelenségek közé tartozik.

Iskolai ünnepélyek a kárpáti falvak javára.

Május elsején sikerült iskolai ünnepélyeket tartottak a nagyváradai iskolákban, melyek szép eredménnyel jártak a feldult Kárpáti falvak felépítése javára.

Az ünnepélyekről következő értesítéseket kaptuk:

Az Orsolya-zárdában.

Az Orsolya zárda tanítóképző intézete május 1-én tartott ünnepélyt gazdag programmal a kárpáti falvak felépítésére. Az ünnepély 137 K 34 fillért jövedelmezett a nemes célra.

A községi polgári leányiskolában.

Az olasz közs. polgári leányiskolában május 1-én délelőtt 10 órákor tartották az országosan rendelt Kárpát ünnepséget, melynek műsora a himnusz és szózat énekléséből, özv. Személy Kálmánné lelkesítő ünnepi beszédéből, Vasady Ella II. oszt. tanuló szép szavaltából állt. Az ünnepség után az osztályfőnökök gyűjtést rendeztek s a kis leányok hamarosan 150 koronát adakoztak a háboruban feldult tűzhelyek újjáépítésére.

A váradolasi róm. kath. iskolában.

A nagyvárad-olasz róm. kath. elemi fiú iskola május 1-én délelőtt 10 órákor nagyszámu közönség előtt tartotta meg a kárpáti ünnepélyt a következő program szerint: Ina. Himnusz. Magnyító. Tartotta: **Pezderka Sándor** hitoktató. Méltatás. Tartotta: **Számbovovszky Rezső** osztálytanító. Mária ének. Mikor imádkoztok. Irta: **Pósa Lajos**. Szavaltá **Buday Barna** I. o. t. Magyarok imája **Szepessy László**tól. Szavaltá: **Fábry Albert** II. o. t. **A katonaládikák**. Irta dr **Krüger Aladár**. Szavaltá: **Fehér János** III. o. t. Küztük a muszkát a Kárpátokból. (Petőfi szelleméhez) Irta: **Harasnyai Lajos**. Szavaltá: **Baláss Elemér** IV. o. t. Szózat. Bezáró. Tartotta: **Pezderka Sándor** hitoktató. Ima. A sikerült ünnepély a kárpáti falvak felépítésére **116 korona 49 fillért** juttatott, mely azonnal postára is ítetett: „A Háboruban Feldult Tűzhelyeket Újjáépítő Országos Bizottság”-hoz Budapestre.

Adományozók: **Imrik Sándor** Zoltán 10, **Pezderka Sándor**, **Rózsa Rózsika**, **Stark Gyula**, **Számbovovszky Rezső**, **Domokos Andor** 2—2, **Eleméry Guidó**, **Lukovich Gyuláné**, **Herlioska Arnoldné** 5—5, **dr Cséser Lajos** 4, **Szük Bandi** 3—20, **Merza Kálmán** 2, **Pavlik Andor** 2—61, **Bonyhády Kálmán** 1—10, **Buzáth István** 1—22, **Dömötör Gyuláné** 1—20. **Fábry Gyula**, **Krudy Kálmán**, **Balogh Lajos**, **Niessner Gábor**, **Domokos Sándor**, **Fodor Ábrahám**, **Dukrét Géza**, **Dukrét Lajosné**, **Nánási nővérek**, özv. **Resch Mihályné**, **Kiss János**, **Kovács András**, **Horváth István**, **Dömötör Gyula**, **Bartha Gyurka**, **Fábry Albert**, **Czeglédy Ete**, **Putnik Zoltán**, **Kovács Mihály**, **Mayer Zoltán**, **Szitter Gyula**, **Georch Péter**, **Márton Béla**, **Tóth József**, **Balogh Sándor**, **Fülöp István**, **Márhoffer Béla**, **Georch László**, **Csányi József** 1—1, a többi adományok 1 koronán aluliak 37 kor. 16 fillér összegben.

A r. k. tanítóképzőben.

A kir. kath. tanítóképző intézet hétfői ünnepélye rövid, de tartalmas volt. **Horváth István** tanár ünnepi beszédében a kárpáti harcok borzalmait és világtörténeti jelentőségét fejtegette s rámutatott arra, hogy nekünk kell legjobban tudnunk, hogy mivel tartozunk azoknak, akik otthonukat veszítették el azért, hogy mi itthon szinte ne is érezzük a háborút. A gyakorlóiskola apró

Lövendékei Boleznaynak két gyönyörű háborús dalát énekeltek Resch Mihály zene-tanár zongorakíséretével. Két sikerült szavalt, a Himnusz, a Szózat és a Rákóczi-induló egészítették ki a műsort. Az ünnepély 53 K 04 fillért juttatott a hazafias célra.

Az Immakulata intézetben.

Az Immakulata-zárda gazdag program-mal tartott nagyszerű ünnepélyt május 1 én a kárpáti falvak javára. Az intézet növendékei alkalmi szindarabot mutattak be nagy sikerrel. Az ünnepély 230 koronát jövedelmezett a kárpáti falvak javára. Az ünnepélyt megismételték május 2 án a hadiárvaik javára s ez az ünnepély 190 koronát jövedelmezett. Összes jövedelem 420 korona.

HIREK

* **Személyi hir.** Dr Lábán Lajos kir. ítélő táblai elnök az aradi kir. törvényszék ügyvitelének megvizsgálása céljából Aradra utazott.

* **A polgármester esküvője.** Nagyvárad város polgármestere tegnap házaságra lépett Mandl Irén urnóval, néhai Berkovits Miklós dr városi t. főorvos özvegyével. Az egyházi esküvő a Deák-téri ág. ev. templomban volt, a polgári kötést Bárczy István dr, Budapest székesfőváros polgármestere végezte. A polgármester és felesége ma délután érkeznek Nagyváradra. A város tanácsa megleghangu táviratban üdvözölte az új házaspárt s ma testületileg fogadja őket.

Rimler Károly polgármester a tanácsnak Lukács Odón főjegyző által küldött levelületes és kollegiális szeretettel sugárzó táviratára a következő távirati választ küldte:

Nagyvárad város tanácsának.

Életem nagyjelentőségű napján a város tanácsának és tisztviselőtársaimnak nekem küldött szívmemnek annyira jóleső megleghangu üdvözléért fogadják mindnyájan hálás szívből jövő legtorróbb köszönetemet.

Rimler Károly.
polgármester.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Pásztor Imre dr 7. huszárezredbeli tart. segédorvost a koronás arany érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján tüntette ki. Fehér Mihály 4. népfelkelő gyalogezredbeli népfelkelő őrmestert a koronás ezüst érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján tüntette ki a király. I. oszt. ezüst vitézségi érmét kapott Góg István őrmester és Fodor István hadapródjelölt a 4. honvédgyalogezredben és Fráter Mihály szakaszvezető a 3-II. népfelkelő zászlóalj-nál, II. osztálynál ezüst vitézségi érmét kapott Kis Elek tizedes a 4. honvédgyalogezredben.

* **Az uri lányok Mária kongregációja** ma délután 5 órakor tartja összejövetelét a Szent László menedékházban.

* **A középiskolák évszázó vizsgálója.** Ertesülésünk szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a magyarországi középiskolákban ebben az évben június 8 ig fejezzék be a tanítást.

* **Adomány a nemzeti fogadalmi templomra.** A nagyváradújvárosi Mária-olvasótársulat 50 koronát juttatott szerkesztőségünkhöz a nemzeti fogadalmi templomra. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* **A Katholikus Köri dalárda** összes tagjait ezúton is kérem, hogy a Szent László ünnepély és az orgonahangverseny sikere érdekében szíveskedjenek ma, szerdán este 6 órakor a Katholikus Kör nagytérben egy rövid értekezletre és próbára feltétlenül elfáradni. Resch Mihály, a dalárda karnagya.

* **Adományok a feldult kárpáti falvak javára.** A Kath. Növendő Egyesület újvárosi leánykórook munkásleányai önkéntes adományként 8 koronát adományoztak szerkesztőségünk útján a feldult kárpáti falvak javára. — Hajnal Erzsébet, Dallos Mária, Hajnal Piroška egy szindarab jövedelmét szintén 8 koronát juttattak szerkesztőségünkhöz, a feldult kárpáti falvak javára. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* **Tompa Béláné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe vasárnap délelőtt 10 órakor a Szigligeti színház jeles művésze feleségének, Tompa Bélánének temetése a Szigligeti utcai gyászházból. Kecskeméti Lipót rabbi megható gyászbeszédet tartott az elhunyt felett, valamint a színtársulat nevében Bihary Ákos mondott szép bucsuztatót. A színház énekkara gyászdalokat adott elő a háznál és az izr. temetőben, ahol az elhunytat eltemették.

* **A magyar vidéki rendőrségek szervezete.** Ezen címen jelent meg második kiadásban Dajka Endre dr ismert munkája, melyhez a következő előszót írta a szerző:

A magyar vidéki városok szilárd közbiztonságának, rendjének megteremtéséről szövegek álmokat az újabb megrendelések folytán most már második kiadást érő kis munkámban. Álmodozok a kitűnően szervezett, képzett s így hivatását méltóan betölteni tudó magyar rendőrségről. Kötelességünk elismerni, hogy ezen álmok valóra váltására legtöbb rendőrségünk vezetőségénél megvan a becsületés törekvés. Hiába! az autonómikus alárendeltségből folyó viszonyok rendszerint többé-kevésbé meggő harcokká süllyesztik e törekvéseket. De az álmok mégis mielőbb valóságra lógnak változni. A háború folyama alatt kézzelfoghatólag beigazolást nyert, hogy a magyar vidéki városok sem nélkülözhetik tovább a független magyar államrendőrséget. Az eljövendő nagy korszaknak tehát bizonyára az lesz egyik első nagy alkotása. A magyar rendet biztosító magyar államrendőrség lesz ezután egyik törzspillére sz új Magyarország szilárd épületének. A tartalmas füzetet a szerző 1 koronáért bárkinek megküldi. A jövedelem a rendőrnagydíjalap.

* **Nagy Ilonka temetése.** Az oly korán elhunyt Nagy Ilonka posta és távirtda kiadót e hó 1 én d. u. 4 órakor tették örök nyugalomra. A temetést Inrik Sándor Zoltán tb. kanonok, esperes plebános végezte. A gyászháznál megjelentek Soós László posta és távirtda felügyelő vezetésével az 1. számú postahivatal képviselői. Tóth Imre táblabíró, a róm. kath. tanítók Stark Gyula igazgatótanító vezetésével, a községi iskolák tanítói képviseletében Kovács János, Magdiós Károly ny. tanító és nagyszámú hölgyközönség. A díszes koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították közöttük az 1. számú postahivatal gyönyörű élővirág koszorúja. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata szokott pontossággal rendezte.

Kiadó butorozott szobák és lakások, modern berendezéssel, hosszabb, vagy rövidebb időre, havi 30 koronától feljebb. Nagy Sándor utca 4.

* **A hadiárvaiknak.** A kath. tanítóképző gyakorló iskolájának két kis tanulója, Seenger Béla és Jolánka 260 K-t rakosgattak össze a máre 15-én tett fogalmuk szerint a hadiárvaiknak. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mint: Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkálód ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborús mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez ajdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, harkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olesó szakaszárú javítása.

Kiadó üzletek, raktárak, olesó bér mellett, hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-utca 4.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Belga anyanyul, hasas és egy hím eladó Uri-utca 40.

* **A szőlőgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröme,** mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronoszpor”-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk második oldalán levő hirdetésre

Gyármegnyitás. Helyben már 1914. évben nagyszabású modern gépekkel berendezett kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárat rendezett be, mely a cégtulajdonos bevonulása miatt ceppán 1915 ben nyit meg, hol a katonai kinestár részére végez festést, tisztítást. Május elsején a nagyközönség részére is megnyílik az üzem. Csegtulajdonos Haltenberger Vilmos, aki megelőzőleg édesatyja előnyösen ismert, már 100 éve fennálló kassai Haltenberg gyáraok éveken át volt önálló vezetője, kit nem csak Magyarországon, hanem külföld nagyobb gyáraiban szerzett tapasztalatai és főiskolai végzettsége révén mint első rendű szakembert ismernek. A gyár berendezése legmodernebb, legújabb gépekkel van felszerelve, első rendű munkakerő és maga a cégtulajdonos szakutalása mind biztosítékot nyújt arra, hogy ezen gyár városunkban hízagot pótló lesz és nem szorul a közönség pesti és bécsi cégekre. Ajánlja a nagyközönség szíves figyelmébe.

Kiadó lakások olesóbb bér mellett. Szent János utca 72.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Gyorsított eljárásu ügyek tárgyalása. Május 10 én egy gyorsított eljárás alá eső bűnügyet tárgyal a nagyváradai törvényszéknek Ember Géza elnökelete alatt működő tanácsa. Az elsőben vádolt Varga Mihályné szakácsnő, aki katonai kórházakból katonáktól holmizát lopott. — Május 12 én szintén egyet. A vádolt Bányay Károly, aki Kráhm László rendőrségi tisztviselőt akarta megvesztegetni, hogy ne jelentse fel korítás miatt. — Május 15-én tárgyalásra kerül Neumann Adolfné ügye, aki Széll Bálint magyarorszáki segédjegyzőt akarta megvesztegetni, hogy az urának ne kelljen sor alá állni.

Legujabb táviratok.

A döntés Wilson kezében van.

Budapest, május 2. (Saját tud.) A Kölnische Zeitung szerint a német választójegyzékkel még nem lesz elintézve az Unióval való kérdés, azt Wilson válasza dönti el, s minden attól függ, hogy újabb eljárást vagy mindenáron háborút akar-e Wilson?

Az Irák frontról eltakarodik az angol.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól) Londonból jelentik: A lapok felhívásai előkészítik a közönséget arra, hogy az Irák fronton való hadjáratot felhagynak. (A mezopotámiai hadjárat ez, amelynek Kut el amari része vereséggel végződött az angolokra.)

Általános védkötelezettség Angliában.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól.) A Daily News szerint az általános védkötelezettség azonnal való behozatalát 5 szavazattöbbséggel megszavazták.

Montenegró miniszterelnöke lemondott.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A Havas ügynökség Bordeauxból jelenti: Miuskovits Lázár montenegrói szerb miniszterelnök benyújtotta lemondását. Radovits montenegrói római követet Bordeauxba hívták.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Ripp wan Winkle.
Csütörtök: Nőstény ördög. (Bemutató előadás)
Péntek: Nőstény ördög.
Szombaton délután: Eleven ördög.
Szombaton este: Nőstény ördög.
Vasárnap délután: Cyklámen.
Vasárnap este: Mágna Miska.

Változott a műsor. Mágna Miska hétfői előadásán Vigh Manó táncokban odasütötte a lábát egyik kiugró díszlet sarkához. Ennek az a következménye lett, hogy Vigh Manó lába feldagadt s kedden már nem volt képes fellépni. A Sárga csikót vette elő a társulat, ma pedig a Rip finom muzsikája pótolja a Mágna Miska zenéjét. Mágna Miska előadása vasárnapig szünetel, akkor Tompa Bélával és Komáromi Gizivel megy a népszerű darab.

SZERKESZTOI POSTA.

Cs. I. né. Az érdekes és igazán őszinte meggyőződéstől áthatott cikket élvezettel olvastuk; sajnos, kissé későn érkezett, aktualitását veszítette s így most már nem közölhetjük. Üdvözlöt.

Egy keresztény polgár. Kérdés e feltétlenül igen érdekes és bizonyos körökre nézve

csiklandós is, de miután városi alkalmazottakról szól az ének, talán legcélszerűbb lenne a kérdést a városi tanáshoz feltenni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiainál
Nagyvárad.

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.

KOSUTHLAJOS-UTCA (Gyár-épület)
Telefon szám: 51 Alapítva 1868 évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vizhatalan ponyvakkal gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágó szükségletét a legolcsóbb kölcsöndíjak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Uj gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovább) gépkenőcsben a legkiválóbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötőanyagok, gépszíjak, dohány, zsákzsinegek és kévekötelekben. Nagy választék fiakkor takarokban és lópokrócokban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

* Bloch hegedűiskolát, használtat és asztali kottatartót illő árban veszek. Cím a kiadóban.

Gazdasági és Iparbank
Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010 000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Kiadó.

II-od emeleti 4 szobás utcai lakás f. évi augusztus 1-től a Biharmegyei Takarékpénztár Kossuth-utcai székházában.

DADOGÓK

és más beszédhibában szenvedők részére!

Bármily foku dadogás vagy beszédhiba — korra való tekintet nélkül — rövid idő alatt biztosan és tartósan gyógyítható egy teljesen új, radikális módszer alapján.

A NEUMANN dr. tanár által kidolgozott módszer a külföldön is biztos eredményeket ért eddig el, miat orvosok, szakférfiak, tanintézetek bizonyítványai, valamint a kigyógyultak köszönő hálairatai tanúsítanak.

A temesvári kurzus a legfényesebb eredménnyel végződött, amelyet dr. Tauffer Jenő temesvári városi tiszti főorvos alábbi elismerő levele bizonyít:

Alulírott ezennel bizonyítom, még pedig saját személyes meggyőződése alapján, hogy Kovács Tini Laibachi születésű, hajadon urnó, a dadogók beszédhibájának gyökeres javítását négy hét alatt a legteljesebb sikerrel végezte.

Szaktatva tanító módszere oly tökéletes, hogy például egy, a dadogás miatt beszélni is alig tudó 14 éves leánykát négy hét alatt hibátlanul és folyékonyan beszélni megtanított.

Megállapítom egyben azt is, hogy olyan dadogó gyermekeknek is teljes sikert ért el, kik más hasonló tanfolyamon eredmény nélkül vettek részt.

Ez alapon nevezett kisasszonyt, mint a dadogók szakképzett és hivatott tanítóját, minden érdekelt félnek és ügybarátnak, a legmelegebben ajánlom.

Temesvárt, 1916. január 3 án.

Tauffer Jenő dr.
városi tiszti főorvos.

A kurzus most Nagyváradon nyílik meg és jelentkezések csak vasárnap és hétfőn május 7—8 án délelőtt 10—12 ig és délután 3—6-ig fogadtatnak el. Patak-u. 2. sz. házban.

NEUMANN tanár beszédgyógyintézet Rus dr. iskolaorvos vezetésével Laibachból.

Mindenki külön-külön lesz gyógykezelve.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítását megkezdtük, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

MEGNYILT

Haltenberger Vilmos kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárának felvételi üzlete Rákóczi-ut. 7. Gyár: az állomás felett.

Férfi, női ruhák tisztítása vegyileg szárazon. Festés bármely színre minta után elsőrendű kivitelben.

Gyászesetben ruhák 48 óra alatt festenek feketére.

Szőnyeg, kelengye tisztítás, és minően e szakmába vágó munka elsőrangú gyors kivitelben. Különlegesség! finom függönyök, kézimunkák tisztítása és javítása.

Férfi ing tisztítás, fényvasalás.

Fontos! Szállodai és házi ruhák gőzmosása, szavatolt tiszta szappannal.

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Felvételi üzlet telefon száma: 14—69. Gyár: 34.

Szives megbízást kér:

Haltenberger Vilmos.

Eladó széna.

Várostól 10 percnyire.

Cím a kiadóban.

Gépmunkás

felvétetik

a Szent László-nyomda r. t.-nál.

Szilágyi Desző-u. 5.

Kiadó

a város központján levő belvárosi borozó vendéglő teljes berendezéssel. Betegség miatt **azonnalátvehető**. Ertekezhetni Zabolszky bérlővel, vagy a háztulajdonossal. Nagy Sándor-utca 4.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

Vas és rézágyak

afrikai és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.